dni a umožňující i zvýšení ocenění nad původní pořizovací cenu (tzv. model přecenění). Použití reálné hodnoty v praxi je minimální, neboť s touto možností IAS 38 váže naplnění podmínky existence aktivního trhu, který v zásadě pro většinu nehmotných aktiv neexistuje, ač výjimky se najdou, např. emisní povolenky mají aktivní trh nebo kryptoměny, které definici nehmotného aktiva naplňují.

Aktivní trh znamená, že nehmotné položky na něm obchodované jsou homogenní a kdykoli lze nalézt kupujícího nebo prodávajícího. Nehmotná aktiva jsou však většinou jedinečná, originální a nelze je přirovnat k „obrovskému balíku akcií nebo dluhopisů, kde každý cenný papír má stejnou hodnotu a stejné vlastnosti". Výjimkou jsou např. emisní povolenky nebo kryptoměny, které naplňují definici nehmotného aktiva a v účetních závěrkách sestavených dle IFRS se k nimi přistupuje jako k vykazování nehmotných aktiv oceňovaných reálnou hodnotou.

Zachycení přeceňování nehmotných aktiv v účetních výkazech se provádí podle stejných pravidel, jaká platí pro dlouhodobý hmotný majetek dle IAS 16 *Pozemky, budovy a zařízení*. Pokud je reálná hodnota vyšší než historická zůstatková hodnota.

V praxi je však třeba dávat pozor na pokusy přecenit nehmotná aktiva, která však nebyla předtím jako aktiva vykázána. Jde zejména o interně generovaná nehmotná aktiva, jejichž reálná hodnota v čase s úspěchem podniku roste, ale původní pořizovací cena byla nulová a aktiva nesplňovala kritéria pro uznání. V tomto případě nejde o přecenění, pokud nebyla položka předtím uznána jako aktivum a nebyla oceněna ve výši pořizovacích nákladů. Toto pravidlo znovu zabraňuje vykazování ochranných známek vytvořených vlastní činností ve výkazu finanční situace nebo např. internetových domén, které jsou na počátku podnikání registrovány jako bezcenné za minimální poplatek a po pár letech úspěšné činnosti podniku je jejich reálná hodnota vysoká (ale společnost nemůže na tuto reálnou hodnotu domény přecenit). Podstata tkví v tom, že jde o interně generovaná nehmotná aktiva, jejichž aktivace je obecně zakázána.

Amortizace nehmotných aktiv

Po dobu použitelnosti nehmotného aktiva by odpisovaná částka měla být systematicky uznána ve výsledku hospodaření. Některá nehmotná aktiva však mohou mít neurčitelnou dobu použitelnosti neboli podnik není schopen spolehlivě odhadnout dobu, po kterou by mělo být nehmotné aktivum odpisováno. Odvíjí se to od skutečnosti, že podnik není schopen určit, po jak dlouhou dobu mu bude nehmotné aktivum přinášet užitek (bude působit na výnosy, na jejich zpeněžení). Jakýkoliv odhad (5 let, 10 let, 20 let aj.) by byl jen hrubým a nejistým odhadem, proto pravidla zavedla v minulosti kategorii neamortizovaných nehmotných aktiv neboli nehmotných aktiv s neurčitelnou dobou použitelnosti. Podnik tedy tato nehmotná aktiva neamortizuje, ale naopak má povinnost je každoročně v intervalu 12 měsíců testovat na ztrátu ze snížení hodnoty podle IAS 36 *Snížení hodnoty aktiv*. Tento test nemusí být spojen časově s účetní uzávěrkou, může být vykonán kdykoliv během účetního období. Podmínkou jen zůstává, že interval mezi jednotlivými testy musí být maximálně 12 měsíců.

U nehmotných aktiv s konečnou dobou použitelnosti by metoda odpisování měla odrážet model, ve kterém jsou ekonomické užitky z aktiva spotřebovávány. Jestliže tento model nemůže být spolehlivě určen, měla by být přijata metoda rovnoměrného odpisování. Metoda odpisování nesmí být založena na projekci očekávaných výnosů (tzv. *revenue-based amortization*). Např. u vývojových nákladů, kdy nový výrobek uvedený na trh bude mít největší tržby v prvním roce po uvedení a v dalších letech už nižší a klesající, může být uvažováno nastavení zrychlených odpisů, jejichž výše je odvozena od projekce tržeb. Tento přístup je v pravidlech zakázán a musí být nastaven přístup reflektující využití aktiva. Většinou je tak používána metoda rovnoměrného odpisování.

Období a metodu odpisování má podnik povinnost minimálně vždy na konci účetního období přehodnotit, neboť pravidla s nimi pracují jako s odhady a podnik má tyto odhady průběžně revidovat (např. změnit dobu odpisování ze čtyř let na pět let, pokud lze předpokládat skutečné prodloužení doby použitelnosti aktiva).

Při stanovení doby použitelnosti podnik uváží:

- životní cyklus aktiva,
- technické a technologické opotřebení,
- stabilitu odvětví, ve kterém se aktivum používá,
- očekávané chování konkurentů.

Předpokládaná zbytková hodnota nehmotného aktiva by měla být nulová s výjimkou případů, kdy:

- existuje závazek třetí strany aktivum na konci jeho doby použitelnosti od podniku odkoupit nebo
- existuje aktivní trh s tímto druhem nehmotného aktiva a:
  - zbytkovou cenu můžeme spolehlivě určit odkazem na tento trh a
  - je pravděpodobné, že takový trh bude na konci doby použitelnosti aktiva existovat.

Doba odpisování licencí by neměla přesáhnout dobu, po kterou bude licence přinášet ekonomické užitky. V určitých případech může být doba odpisování licence i kratší než období, na které je licence zakoupena (tzv. právní faktor ovlivňující nastavení), pokud nebudou licenční práva využívána po celou dobu trvání smluvního vztahu (tzv. ekonomický faktor ovlivňující nastavení). V případě, kdy je licence obnovitelná (ve smlouvě je opce na prodloužení) a její obnovení je vysoce pravděpodobné, je možné licence odpisovat i po delší dobu, než na kterou je původně sjednána.